

ԾՈՎԱՅԵՆՆԵՐԻ ԵՐԳԸ

ԲԱՅՐԸՆԻ („ՔՈՐՍԷՐ“-ԻՑ)

ԹԱՐԳՄ. Յ. Զ. ՄԻՐԶԱՅԵԱՆՅԻ

«ՄԺնակապոց տվիւանի
Զուրի վերայ ցնծագին,
Նոյնչափ անհուն մեր մարքեր,
Նոյնչափ ազատ մեր հոգին.
Հեռու, որչափ զեփիւռը
Կարող լինի մեզ վարել,
Հեռու, որչափ փրփուրը
Կարող լինի թափառել—
Դիպի՛ր շու մեր պեպութիւն,
Եւ ճանաչի՛ր շու մեր ցուն:

Ծաւալը մեր աշխարհի
— Զունի բընաւ պարփակում:
Մեր շրջոյն է այն գայիսոն,
Ում հանդիպում է իշխում:
Մերն է վիճակ անխաղաղ,
Վարել վայրի մի կենցաղ,
Մերն է անշուք վաստակից,
Մինչեւ ի գիրկն հանգստեան,
Գտնել մի նոր ցնծութիւն
Մէջը ամեն փոփոխման:

Ո՛հ, զկարող է պարմել.—
 Ոչ շուրջ, ըստրուկ ճոխակեաց,
 Որի հոգին կը սոսկար
 Զուրի վերայ լեռնացած.
 Եւ ոչ շուրջ, արէր սընապարծ
 Քիմքիշ հաճոյ զելխութեան,
 Որին չէ բռնը հանգիստ,
 Վայելքն երբէք շուրեկան—
 Ո՛հ, զկարող է, թէ ոչ
 Նա՛ որ այս կեանքն է վարել,
 Եւ որի սիրտն յայլթական
 Անհուն ծովի մէջ պարել—
 Այն խենթ բաշխունն երակի,
 Այն ըզգացումն հրճագին,
 Որից պարում է սարսուռ
 Անհեղք շաւղի ճամբորդին.
 Նա՛ որ կարող է կռիւ
 Ի սէր կուր ձեռնարկել,
 Եւ ինչ փրանգ է այլոց՝
 Հաճոյքների փոխարկել.
 Փնտռել սիրով այն՝ որից
 Խորշում է մարդն անարի
 Աւերի քան եռանդով.
 Եւ ուր երկշուր արկարի
 Կորչում է ուշքը գլխից.
 Նա զգալ միայն է կարող—
 Ըզգալ միայն խորքն ու խորշ
 Կուրծքի ներքեւ ուռեցող,
 Որ նոր իւր յոյսն է արթնում,
 Եւ նոր ոգին սաւառնում:
 Ի՞նչ փախ մահից, թէ մեզ հետ
 Մեռնի նաեւ թշնամին.
 Թէ ոչ թուում է միայն

Նա քան մեր քունը խորին:
 Թող մահը գայ երբ ուզէ—
 Կեանքի մենք կեանքն ենք վարում—
 Երբ որ մարի նա, ինչ հոգ
 Հիւանդութեամբ թէ կաւում:
 Նա որ սողում է ընդ միշտ
 Փրած կեանքին անձնէր,
 Մահճին դամաճ թող քարշ տայ
 Ախտի, ցաւի տարիներ.
 Շարժէ թող գլուխն անկայուն,
 Եւ շունչ առնէ շտապին,
 —Մերն է մարգի թարմութիւն
 Եւ ոչ տենդի անկողին:
 Մինչ շունչ առշունչ խեղդելով
 Նա իւր հոգին փչում է,
 Մէկ ոստիւնով—մէկ ցաւով
 Մերն իւր բանտից թռչում է:
 Գուցէ շիակը նորա
 Պանծալ կարող կը լինի
 Իւր նեղ ու պերճ անձաւով,
 Իւր սափուովն աճիւնի.
 Գուցէ շիրիմը նորա
 Ոսկեղէնով զարդարեն,
 Նոքա, որոնց իր կեանքում
 Նա զգելի էր արդէն.
 Մերն են թափաճ արցունքներ—
 Անկեղծ թէև մի քանի—
 Երբ պատանում է թաղում
 Մերոնց ալիքն ովկիանի:
 Մերն է վիշտն այն սիրալից
 Խնջոյքի մէջ յաղթութեան,
 Երբ որ պարզում է բաժակ
 Ի յիշատակ մեր անւան.
 Տապանագրի փոխարէն

Մերն է աշն կարճ երկբառը,
 Երբ յաղթողներն ի վերջոյ
 Բաժնուժ են ճոխ աւարը,
 Եւ հառաչում—գրգռում թեւամբ
 Պապած ամեն մի երես—
 Ընչպէս պիտի հրճէր արդ
 Նա որ ընկաւ քաջի պէս: